

Kidutuksen ja epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen estämiseksi toimivan eurooppalaisen komitean (CPT) kuudes määräaikaikäynti Suomessa¹

Kooste CPT:n valtuuskunnan alustavista havainnoista, tehty sisäministeriön, oikeusministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön ylimmän virkamiesjohdon kanssa pidetyissä tapaamisissa 18. syyskuuta 2020 Helsingissä CPT:n vierailun päätteeksi

Hyvät ministerit, valtiosihteerit, naiset ja herrat,

CPT:n valtuuskunta on suorittanut komitean kuudennen määräaikaikäynnin Suomessa ja haluaisi normaalin käytäntönsä mukaisesti esittää teille alustavat havaintonsa. Käynti tarjosi tilaisuuden arvioida komitean edellisen vierailun jälkeen tapahtunutta edistystä ja komitean antamien suositusten täytäntöönpanon laajuutta. Huomiota kiinnitettiin erityisesti poliisin säilyttämien vapautensa menettäneiden henkilöiden (mukaan lukien päihtyneet henkilöt), poliisin säilyttämien tutkintavankien, ulkomaalaisten säilöönottoyksiköissä pidettyjen ulkomaalaisten, tutkintavankien ja vankeusrangaistukseen tuomittujen vankien sekä psykiatristen potilaiden tilanteeseen. Lisäksi valtuuskunta vieraili ensimmäistä kertaa kahdessa nuorisolaitoksessa (koulukodissa).

Heti alkuun on syytä korostaa, että **yhteistyö** sekä vierailua valmisteltaessa että koko vierailun ajan sujui kaikin puolin erinomaisesti huolimatta vierailun ajankohtana vallinneista, koronaviruspandemiasta johtuvista poikkeuksellisista olosuhteista. Valtuuskunta pääsi nopeasti tarkastettaviin kohteisiin (myös niihin joille ei ollut ilmoitettu etukäteen), sille toimitettiin viipymättä kaikki pyydetyt tiedot (mukaan lukien potilasasiakirjat), ja valtuuskunnan jäsenet saivat puhua kaikkien haastattelemiensa vapautensa menettäneiden henkilöiden kanssa yksityisesti. Lisäksi valtuuskunnalle toimitettiin vaikuttava määrä erilaisia asiakirjoja sekä ennen vierailua että sen aikana. Valtuuskunta haluaa kiittää vierailun kohteena olleiden laitosten johtoa ja henkilökuntaa. Lisäksi valtuuskunta haluaa esittää kiitoksensa siitä arvokkaasta avusta, jota CPT:n yhteysvirkamies Paulina Tallroth ja hänen kollegansa Tuuli Herlin oikeusministeriöstä tarjosivat valtuuskunnalle sekä ennen vierailua että sen aikana.

Sisäministeriön alaisuuteen kuuluvat laitokset

Valtuuskunta ei kuullut syytöksiä poliisin säilyttämien vapautensa menettäneiden henkilöiden **epäasiallisesta kohtelusta**; päinvastoin, useimmat valtuuskunnan haastattelemat henkilöt, jotka olivat parhaillaan tai olivat hiljattain olleet vapautensa menettäneinä poliisin säilytystilassa, ilmoittivat, että poliisit olivat kohdelleet heitä asianmukaisesti.

¹ Tämä käännös englanninkielisestä alkuperäistekstistä on Suomen viranomaisten tekemä. This translation from the original English language version has been provided by the Finnish authorities.

Mitä tulee perustavanlaatuisiin epäasiallista kohtelua ehkäiseviin suojakeinoihin, valtuuskunta sai vaikutelman, että **oikeus oikeusavustajan käyttöön** ei aiheuttanut erityistä ongelmaa käytännössä, ei myöskään poliisin suorittamien alustavien kuulustelujen aikana. Sitä vastoin toinen perustavanlaatuinen suojakeino, **vapaudenmenetyksestä ilmoittaminen**, viivästyy edelleen usein ja laajalti. Ilmoitus voi viivästyä jopa kauemmin kuin lain sallima pidättämisen enimmäiskesto (eli 96 tuntia), etenkin jos kiinniotettu henkilö on ulkomaalainen, jolla ei ole asuinpaikkaa Suomessa.

Oikeuksista kertomisen osalta havaittiin, että vaikka poliisin kiinniottamille henkilöille yleensä kerrottiin suullisesti heidän oikeuksistaan pian kiinnioton jälkeen, kirjallisen tiedon antamisessa oli toisinaan viiveitä, etenkin muilla kielillä kuin suomeksi.

Aineelliset olosuhteet niissä poliisin säilytystiloissa, joissa vierailimme, olivat riittävät pidättämisen enimmäiskesto (96 tuntia) ajatellen, vaikka jotkut sellit kaipasivatkin remonttia (esim. Espoossa ja Pasilassa). Yksikään vierailun kohteena olleista laitoksista ei kuitenkaan tarjonnut sopivia olosuhteita pidemmäksi säilytysajaksi, mihin pääsyynä oli todellisten ulkoilumahdollisuuksien puuttuminen.

Tässä yhteydessä valtuuskunta piti myönteisenä kehityksenä viimeaikaisia lakimuutoksia, joiden tarkoituksena on merkittävästi lyhentää **tutkintavankien poliisin säilytystiloissa viettämää aikaa** (siten että enimmäisaika olisi pääsääntöisesti 7 päivää) sekä Suomen viranomaisten suunnitelmia luopua kokonaan tutkintavankien säilyttämisestä poliisin säilytystiloissa viimeistään vuoteen 2025 mennessä.

Valtuuskunta suosittelee vahvasti, että näiden suunnitelmien toteuttamisesta tehdään ykkösprioriteetti. Valtuuskunta huomasi, että poliisin säilytystiloissa säilytettyjen tutkintavankien määrät olivat vähentyneet ja heidän oleskeluaikansa siellä olivat lyhentyneet CPT:n edellisen vierailun jälkeen, mutta edelleenkin ilmeni tapauksia, joissa tutkintavankeja oli säilytetty täysin riittämättömissä olosuhteissa (esim. ikkunattomissa selleissä Espoossa) useiden kuukausien ajan. On yksinkertaisesti mahdotonta hyväksyä, että ketään pidetään niin pitkiä aikoja ilman luonnonvaloa (lukuun ottamatta pientä aukkoa katossa).

Toinen valtuuskuntaa yhä huolestuttava asia oli se, että **päihtyneitä henkilöitä** säilytettiin edelleen usein poliisin säilytystiloissa, vaikka poliiseilla ei ollut asianmukaista koulutusta tällaisten henkilöiden käsittelyyn (lukuun ottamatta ensiapukurssia) eikä useimmissa poliisin säilytystiloissa ollut nopeasti saatavilla **terveydenhoitohenkilöstöä**. Tämä on johtanut vaaratilanteisiin ja jopa kuolemiin, minkä hyvin tiedättekkin. Lisäksi **terveydenhoitohenkilöstön** puuttuminen on ongelmallista myös tutkintavankien kannalta, joille ei edelleenkään järjestelmällisesti ja rutiininomaisesti tehty terveystarkastusta heidän saapuessaan laitokseen (ei edes niissä muutamissa laitoksissa, kuten Pasilan poliisilaitoksen säilytystiloissa, joissa oli oma sairaanhoitaja).

Valtuuskunta haluaa myös kiinnittää huomiota poliisin säilytystilojen **valvontahenkilöstön riittämättömyyteen** (etenkin Pohjois-Suomessa sijaitsevilla poliisin säilytystiloissa), minkä johdosta vapautensa menettäneitä henkilöitä joudutaan toisinaan siirtämään pitkänkin matkan päähän toiseen laitokseen. Valtuuskunta toivoo, että Suomen viranomaiset ryhtyvät toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi.

Valtuuskunta ei kuullut syytöksiä ulkomaalaisten epäasiallisesta kohtelusta **Helsingin säilöönottoyksikössä**. Lisäksi valtuuskunta havaitsi, että henkilöstö – joka oli hyvin koulutettua ja jolla oli asianmukaiset monikulttuuriset ja kielelliset taidot – suhtautui yleisesti ottaen myönteisesti säilöön otettuja ulkomaalaisia kohtaan.

Kaiken kaikkiaan valtuuskunnalla ei ole huomautettavaa Helsingin säilöönottoyksikön aineellisista olosuhteista, mutta se totesi, ettei järjestettyä toimintaa edelleenkään ole, mikä on ongelmallista erityisesti niiden säilöön otettujen ulkomaalaisten kannalta, jotka viettävät laitoksessa pidempiä aikoja (jopa useita kuukausia). Lisäksi laitoksessa ei edelleenkään ollut sairaanhoitajaa paikalla yöaikaan, ja psykologisen avun ja psykiatrisen hoidon saatavuus oli edelleen riittämätöntä.

Kuusamon rajanylityspaikalla sijaitsevan Rajavartiolaitoksen säilytystilan osalta valtuuskunnalla ei ole tällä hetkellä viranomaisille raportoitavia huolenaiheita.

Oikeusministeriön alaisuuteen kuuluvat laitokset

Valtuuskunta ei kuullut syytöksiä, että vankeinhoitohenkilökunta **kohtelisi vankeja epäasiallisesti** vierailun kohteena olleissa vankiloissa. Ylipäättään valtuuskunnan haastattelemat vangit totesivat, että vankilan henkilökunta kohtelee heitä asianmukaisesti. Valtuuskunta huomasi kuitenkin, ettei henkilöstö yleisesti ottaen ollut paljoakaan tekemisissä vankien kanssa, ja kontaktit rajoittuivat vankien pyyntöihin vastaamiseen.

Vankien välinen väkivalta ei ollut merkittävä ongelma Oulun vankilassa. Sitä vastoin Turun vankilassa oli ollut useita väkivaltaisia välikohtauksia, joista osa oli johtanut vakaviin loukkaantumisiin. Johto ja henkilökunta yrittivät parhaansa mukaan ehkäistä vankien välistä väkivaltaa ja puuttua siihen, mutta tämä ei ole helppoa ottaen huomioon vankipopulaation erityispiirteet (paljon rikollisryhmiin kuuluvia) sekä pulan pätevistä **vankeinhoitohenkilökunnasta**. Tilanne tulee todennäköisesti entisestään huononemaan, sillä vankien määrä oli kasvussa ja vankilan johtajalla oli vaikeuksia rekrytoida pätevää henkilöstöä. On selvää, että jos tilanteen korjaamiseksi ei ryhdytä nopeisiin ja määrätietoisiin toimiin, Turun vankilan tilanne voi riistäytyä käsistä. Vankeinhoitohenkilökunnan vähyys oli ongelma myös Oulussa, etenkin kun työntekijät toimivat vanginkuljetustehtävissä normaalien tehtäviensä lisäksi.

Aineelliset olosuhteet olivat Turussa erinomaiset ja kokonaisuudessaan melko hyvät myös Oulussa (vaikkakin heikommat matkaselleissä) huolimatta vanhentuneesta infrastruktuurista ja tilanpuutteesta jälkimmäisessä laitoksessa. Valtuuskunta pani merkille suunnitelman uuden

vankilan rakentamisesta Ouluun ja kehottaa Suomen viranomaisia toteuttamaan suunnitelman mahdollisimman pian. Nykyisissä tiloissa ei ole mahdollista tehdä kovinkaan merkittäviä parannuksia (mm. yhteydenpitorajoitusten kohteena oleville tutkintavangeille ja eristetyille vangeille tarkoitettu ulkoilupiha on pieni ja riittämätön). Valtuuskunta totesi myös, että Hämeenlinnan vankilan sulkeminen oli johtanut yliasutukseen Turun ja Oulun vankiloiden naisten osastoilla, mikä oli toisinaan pakottanut johdon jopa käyttämään eristys- ja matkasellejä vankien normaaliin majoittamiseen. Toivomme, että tähän ongelmaan löytyy pysyvä ratkaisu.

Toiminnan osalta voidaan todeta, että Turun vankilassa oli erittäin hyviä mutta alihyödynnettyjä työskentely- ja opiskelutiloja. Tässä suhteessa vaaditaan lisätoimia, mutta asiassa on hankala edistyä henkilöstöresursseja lisäämättä. Oulussa oli vain hyvin rajallisesti toimintaa tarjolla, mutta tarjontaa rajoittivat sekä tilan puute että vankilan profiili (ensisijaisesti tutkintavankila, jossa vankien vaihtuvuus on suurta).

Huonoin tilanne havaittiin olevan **yhteydenpitorajoitusten kohteena olevilla tutkintavangeilla ja eristetyillä vangeilla** (turvallisuussyistä eristetyt, mukaan lukien ”pelkääjävangit”). Molemmissa vankiloissa nämä vangit viettivät suurimman osan vuorokaudesta (jopa 21–23 tuntia) lukittuina sulleihinsä, ja heillä ei ollut ollenkaan tai vain vähän järjestettyä toimintaa ja hyvin vähän sosiaalisia kontakteja.

Yhteydenpitorajoitusten kohteena olevilta tutkintavangeilta oli lisäksi kielletty tapaamiset ja puhelinoimitot, ja nämä kiellot saattoivat joissain tapauksissa olla voimassa yli kuukauden (tai jopa useita kuukausia). Valtuuskunnan mielestä rajoitustoimiin turvautumista on pyrittävä edelleen vähentämään ja niiden kestoa lyhentämään, ja ylipäätään yksinäisyysrangaistuksen kaltaisissa oloissa pidetyille vangeille on tarjottava jotain toimintaa ja ihmiskontakteja. Tämänkin tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että henkilöstö on enemmän läsnä vankien asuinosaistoilla.

Vankiterveydenhuollon osalta valtuuskunta piti myönteisenä kehityksenä sitä, että vastuu tästä oli siirretty oikeusministeriöltä sosiaali- ja terveysministeriölle. Siirto ei kuitenkaan näyttänyt tuoneen tuntuja muutoksia vankiloiden terveydenhoitohenkilöstön määrään ja läsnäoloon (etenkään iltaisin ja viikonloppuisin) ja lääkäriin pääsemiseen (etenkään erikoislääkärin kuten psykiatrin tai hammaslääkärin vastaanotolle). Kuten aiemminkin, vastuu terveydenhuollon tarjoamisesta vangeille oli ensisijaisesti sairaanhoitajilla, joiden ei voida olettaa korvaavan lääkäreitä, vaikka he olivatkin hyvin päteviä ja kokeneita. Valtuuskunta totesi myös, että lääkkeiden (myös psykotrooppisten lääkkeiden) jakelusta vastasi edelleen vankeinhoitohenkilökunta ja että saapumisen yhteydessä tehtävä terveystarkastus (joka koostui lähinnä kyselylomakkeesta eikä sisältänyt kunnollista lääkärintarkastusta) viivästyivät usein jopa 72 tuntia. Lienee itsestään selvää, että valtuuskunta oli pettynyt siihen, ettei CPT:n jo kauan sitten antamia suosituksia vangeilla havaittujen vammojen kirjaamisesta ja raportoinnista juurikaan oltu pantu täytäntöön.

Kurinpäidolliseen eristämiseen turvautuminen ei vaikuttanut liialliselta kummassakaan vierailussa vankilassa, ja eristysosaistojen olosuhteet olivat yleisesti ottaen asianmukaiset. Turun

vankilassa valtuuskunta kuitenkin havaitsi, että jotkut haastavat vangit viettivät paljon aikaa eristyksessä. Valtuuskunnan mielestä tällaisten vankien käsittelyyn pitäisi etsiä muita ratkaisuja. Psykiatrisen vankisairaalan läheisyyttä tulisi hyödyntää enemmän näiden vankien tarpeisiin vastaamisessa, koska moni heistä kärsii vakavista mielenterveysongelmista.

Tässä vaiheessa valtuuskunnalla ei ole juurikaan kommentoitavaa vankien mahdollisuuksista **pitää yhteyttä ulkomaailmaan**; ne vaikuttivat yleisesti ottaen riittävältä, vaikka valtuuskunta panikin merkille, että vankien tapaamiset toteutettiin pääsääntöisesti suljettua vierailujärjestelyä soveltaen (pleksilasista tehdyn väliseinän läpi). Haluamme muistuttaa, että CPT:n mukaan avoimien vierailutilojen käytön tulisi olla pääsääntö.

Sosiaali- ja terveysministeriön alaisuuteen kuuluvat laitokset

Vieraillessaan Helsingin yliopistolliseen sairaalaan kuuluvassa **Kellokosken psykiatrisessa sairaalassa** valtuuskunta ei kuullut syytöksiä potilaiden tarkoituksellisesta epäasiallisesta kohtelusta. Lisäksi positiivista oli se, että sairaalan elinolot olivat todella hyvät ja tarjosivat potilaille riittävästi tilaa ja myönteisen terapeutin ympäristön.

Mitä tulee rajoitustoimenpiteiden käyttöön kiihtyneiden potilaiden kohdalla, henkilöstö vaikutti olevan hyvin koulutettu käyttämään kiinnipidon tekniikoita tarpeen vaatiessa, eikä valtuuskunta kuullut potilaiden valituksia aiheesta. Valtuuskunta haluaisi kuitenkin kommentoida tiettyjä rajoitusvyön ja eristämisen käyttöön liittyviä näkökohtia, joihin on kiinnitettävä enemmän huomiota.

Rajoitusvyön käytössä pidämme hyvänä käytäntönä sitä, että henkilökunnan jäsen henkilökohtaisesti valvoo tämän rajoitustoimenpiteen kohteena olevaa potilasta jatkuvasti. Valtuuskunta myös arvosti pyrkimyksiä vähentää tähän toimenpiteeseen turvautumista niin valtakunnallisesti kuin Kellokosken sairaalassakin. Valtuuskunta kuitenkin huolestui havaitessaan, että Kellokosken sairaalassa rajoitusvyötä käytettiin edelleenkin keskimäärin yli kolmen päivän ajan. Valtuuskunta ymmärtää, että laitoksessa asuvat potilaat ovat hyvin erityislaatuista ja monet heistä käyttäytyvät erittäin haastavasti. Siitä huolimatta CPT on sitä mieltä, että rajoitusvyön käytön tulisi kestää ennemminkin minuutteja kuin tunteja. Komitea on useasti todennut, että päiviä jatkuva mekaaninen rajoittaminen voidaan katsoa epäasialliseksi kohteluksi. Siksi valtuuskunta kehottikin sairaalaa pyrkimään entistä ponnekkaammin lyhentämään rajoitusvyön käytön kestoa.

Valtuuskunta oli myös huolissaan siitä, kuinka usein ja pitkäksi aikaa psykiatrisia potilaita eristettiin Kellokosken sairaalassa. Esimerkiksi vuonna 2019 eristämistä käytettiin 215 kertaa (sairaalassa, jossa on 120 vuodepaikkaa) ja eristämisen keskimääräinen kesto oli neljä päivää. CPT on sitä mieltä, että eristämiseen, kuten muihinkin rajoitustoimenpiteisiin, tulisi aina turvautua vasta viimesijaisena keinona ja niitä tulisi käyttää mahdollisimman lyhyen aikaa. Valtuuskunta epäilee vahvasti, onko potilaiden eristäminen useiden päivien ajaksi perusteltua.

Lisäksi CPT pitää erityisen tärkeänä eristettyjen potilaiden välitöntä, henkilökohtaista valvontaa, jonka tarkoituksena on ylläpitää hoitosuhdetta potilaaseen ja tarjota hänelle apua. Kellokoskella terveydenhoitohenkilöstö vieraili eristettyjen potilaiden luona yleensä noin kuudesti päivässä. Tämä on selvästi liian vähän. Jotta eristämisestä potilaalle mahdollisesti aiheutuvia vahingollisia vaikutuksia voidaan rajoittaa, henkilökohtaisen valvonnan tiheyttä on lisättävä merkittävästi. On selvää, että videovalvonta ei voi korvata henkilökunnan läsnäoloa.

Lisäksi valtuuskuntaa totesi huolestuneena, ettei riittävää edistystä ollut tapahtunut CPT:n pitkäaikaisen, tahdosta riippumattoman psykiatriseen sairaalahoitoon ottamisen tehokasta tuomioistuinkäsittelyä koskevan suosituksen täytäntöönpanossa.

Hallinto-oikeuden päätökset, jotka valtuuskunta sai nähtäväkseen Kellokosken sairaalassa, vahvistivat edellisillä vierailuilla tehdyn havainnon: potilaita kuultiin suullisesti vain hyvin harvoissa poikkeustapauksissa ja päätökset viivästyivät edelleen useita viikkoja tai jopa kuukausia. Lisäksi kaikissa valtuuskunnan näkemissä tuomioistuinpäätöksissä ainoastaan vahvistettiin lääkärin päätös jatkaa tahdosta riippumatonta sairaalahoitoa. Sairaalan johtaja vahvisti valtuuskunnalle, että hänen kokemuksensa mukaan näin tapahtui lähes aina.

Lisäksi jokaisen tarkastellun päätöksen perustelut olivat identtisesti muotoillut ja niissä todettiin, että potilaan sairaalahoidon jatkamisen lailliset edellytykset täyttyvät. Jälleen kerran tämä sai tahdosta riippumatonta sairaalahoitoa koskevien päätösten tuomioistuinkäsittelyn vaikuttamaan pelkältä ”kumileimasimelta”. Tästä syystä valtuuskunta kehottaakin Suomen viranomaisia ryhtymään tehokkaisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että tahdosta riippumatonta sairaalahoitoa koskevien päätösten tuomioistuinkäsittely on tarkoituksenmukainen ja joutuisa. Tässä yhteydessä potilailla tulee myös olla oikeus tulla henkilökohtaisesti tuomarin kuulemiksi.

Viimeisenä psykiatrisia potilaita koskevana huomionaan valtuuskunta haluaa korostaa **tahdosta riippumattoman sairaalahoidon tarpeen ja määritellyn lääketieteellisen hoidon tai hoitotoimenpiteen tarpeen välisen eron** tärkeyttä. CPT on toistuvasti ainakin vuoden 1998 vierailustaan lähtien suositellut, että Suomen viranomaiset ottaisivat käyttöön menettelyn, jonka avulla potilaat pystyvät antamaan vapaan ja tietoon pohjautuvan suostumuksensa hoitoon, esimerkiksi allekirjoittamalla erityisen lomakkeen, joka sisältää tietoja ehdotetusta hoidosta. CPT:n edellisen raportin kohdassa 112 annettu suositus tätä koskien on edelleen voimassa ja lainsäädäntöä tulisi muuttaa sen mukaisesti.

Valtuuskunnalle ei esitetty syytöksiä epäasiallisesta kohtelusta **Sippolan ja Sairilan koulukodeissa**. Etenkin Sippolassa henkilökunnan ja nuorten väliset suhteet vaikuttivat hyvin myönteisiltä, ja valtuuskunta huomasi henkilökunnan suhtautuvan nuoriin huolehtivaisesti ja tukien.

Valtuuskunta sai myös positiivisen kuvan molempien laitosten elinoloista. Aineelliset olosuhteet olivat erinomaiset, ja tunnelma oli ystävällinen ja kodinomainen. Koulunkäynnin lisäksi nuorille oli tarjolla laaja valikoima erilaisia vapaa-ajan toimintoja.

Valtaosalla laitoksiin saapuvista nuorista oli kuitenkin taustallaan huumeiden käyttöä, joten päihderiippuvuuden hoidolle olisi selkeästi suurempi tarve. Molempien laitosten johtajat olivat hyvin tietoisia tästä ja tilannetta pyrittiinkin jo parantamaan, mutta parantamisen varaa oli vielä reilusti muun muassa yksilöllisessä hoidossa ja siinä, miten nuoret saataisiin motivoitua osallistumaan näihin ohjelmiin/hoitoihin.

Tässä yhteydessä Sairilan koulukodin johto kertoi valtuuskunnalle, että siitä huolimatta, että monien nuorten kohdalla oli tunnistettu vakavia riskejä – muun muassa huumeiden käyttö ja rikollinen toiminta – koulun henkilökunta tarvitsisi lisää pedagogisia välineitä voidakseen ehkäistä näiden riskien toteutumista. Valtuuskunta kehottaa Suomen viranomaisia kiinnittämään enemmän huomiota tähän asiaan.

Valtuuskunta haluaa myös korostaa, että nuorille on tärkeää tehdä terveystarkastus pian sen jälkeen, kun he ovat saapuneet laitokseen; tällä hetkellä näitä ei järjestelmällisesti tehdä.

Mitä tulee rajoitustoimenpiteiden käyttöön nuorten väkivaltaisen käytöksen yhteydessä, pidimme myönteisenä sitä, että molempien laitosten henkilökunta sai säännöllisesti koulutusta kiinnipidon tekniikoiden käytöstä. Molemmissa laitoksissa väkivaltainen ja/tai kiihtynyt nuori voitiin myös viimesijaisena keinona sijoittaa ”rauhottumishuoneeseen”. Kun otetaan huomioon nuorten alttius kärsiä eristämisen vahingollisista vaikutuksista, valtuuskunta oli tyytyväinen todetessaan, että sijoittamista tällaiseen huoneeseen ei tunnutta käytettävän liian usein.

CPT on kuitenkin sitä mieltä, että terveydenhuollon ammattilaisen (lääkärin tai sairaanhoitajan) tulee käydä rauhoittumishuoneeseen sijoitetun nuoren luona välittömästi sijoituksen jälkeen, etenkin nuoren mahdollisten mielenterveysongelmien vuoksi. On syytä ryhtyä toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että näin toimitaan järjestelmällisesti.

Tässä olivat valtuuskunnan rakentavassa hengessä tehdyt alustavat havainnot. Vierailusta laadittavassa raportissa, joka toimitetaan Suomen viranomaisille maaliskuun 2021 loppuun mennessä, käsitellään sekä näitä havaintoja että myös muita kuin tässä asiakirjassa mainittuja asioita yksityiskohtaisemmin. Kaikki Suomen viranomaisten antamat kommentit ja lisätiedot valtuuskunnan havaintoihin liittyen tullaan ottamaan huomioon raporttia laadittaessa.